

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU  
AKADEMIJA LIKOVNIH UMJETNOSTI

ZAVRŠNI RAD

SJEĆANJA TRENUTAK

Zagreb, 2024.

Mentor:

Prof. art. Alem Korkut

Studentica:

Dorotea Kovačić

## SADRŽAJ

Uvod.....	3
Ideja.....	4
Vizualno iskustvo postava .....	5
Fotografije.....	6 i 7
Koncept.....	8
Zaključak.....	9

## Uvod

Kada bismo se našli negdje otuđeni od poznatoga, neosporivo bi nam dogodila se zanimljiva spoznaja o vlastitim iskustvima koja nas osnažuju i podsjećaju na naše vrijednosti. Nova iskustva nude nam priliku za osobni rast, i u bezbroj mogućih ishoda za razvoj. Usvojili bismo neke nove sposobnosti i kvalitete. Iako bismo shvatili da nas nova okolina oblikuje prema širim horizontima, pronašli bismo ljepote vlastitih uspomena i unutar nas, i uistinu spoznali njihovu osobnu nam važnost.

Ponekad naše memoriranje nas i ne služi tako vjerodostojno stvarnom događaju iz prošlosti, pa naš kreativan um preuzme svoju ulogu i nekontrolirano izvrne nam priču prema poznatim narativnim uzorcima. U proživljavanju vlastitog iskustva suočavanja s usvajanjem nove okoline, moja vlastita sjećanja djelovala su na mene kao subliminalni podražaji sredstva interpretacije. U želji da im odam važnost, a sačuvam ih u svom pamćenju što iskrenijima, krenula sam slikati mjesta koja su mi nudila osjećaj sjedinjenja. Sjedinjenja moje proživljene prošlosti i tek ostvarene budućnosti. Odnosno trenutke u kojima sam se uistinu osjećala prisutnom i povezanom s tom sadašnjošću, posvetila sam svoje vrijeme u pozornosti da uistinu i shvatim te prostore uz moju prisutnost.

Kada su i ti trenutci postali prošlost, shvatila sam da sam u pokušajima da im ostanem doslovna u bilježenju, zaboravila na ključan faktor moje prisutnosti u njima.

## Ideja

Prije samog procesa razrađivanja ideje, upoznala sam zanimljivu umjetnicu Shelley Shacks. Ona u svojoj knjizi *Die Rote Blume* govori o sjećanju koje još jasno čuva iz vremena dok je bila malena djevojčica sa znatiželjnim pogledom na svijet. U tom sjećanju ona majci opisuje crveni cvijet kojeg je vidjela u vrtu, te joj pokušava dočarati njegove ljepote točno onakvima kako ih je vidjela u stvarnosti. Pošto je samo djevojčica koja tek upoznaje svijet, zamjenjuje prizor cvijeta sa spoznajom Boga, jer joj nikako drugačije takva ljepota se ne može usporediti. Intrigirala me njena usporedba jer jasno ukazuje na prevođenje doživljaja s onim znanjima i osjetilima koje imamo, u usporedbi s nama samima i ne shvatljivom realnošću bivanja. Možemo pokušavati shvatiti, ali vjerojatnost jest da nikada uistinu nećemo razumjeti realnost onakvom kakva ona jest u njenoj slojevitosti, ali da su osjećaji koje izaziva u nama stvarnost našeg iskustva.

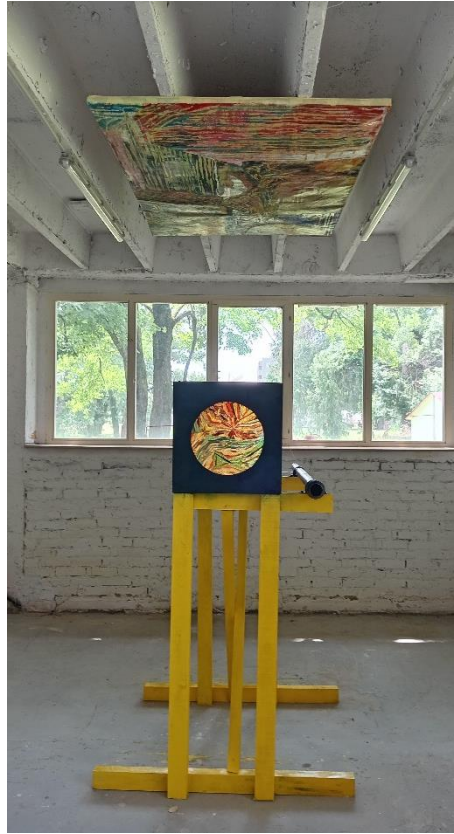
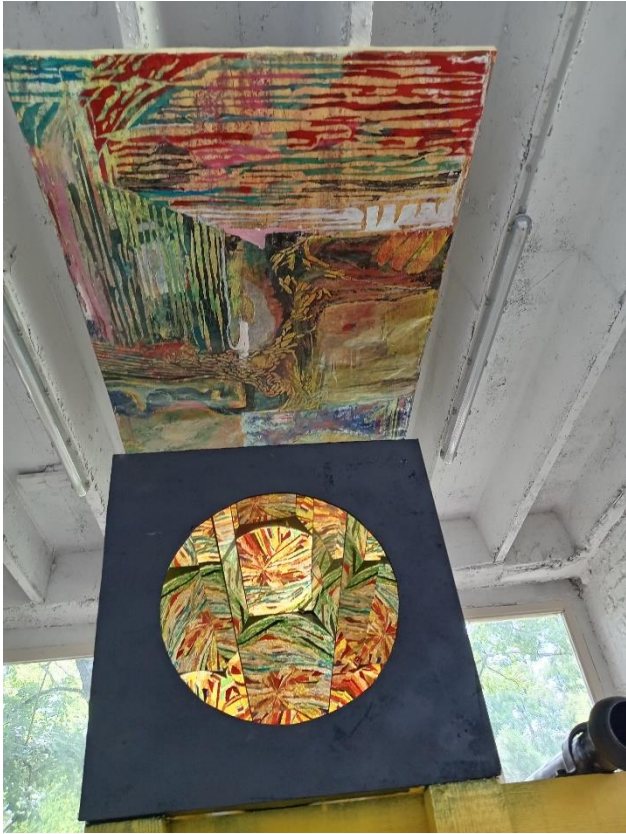
Kao subjekt svoje stvarnosti u procesu rada postala sam filter u prenošenju tih događaja u materiju. Namjera u svom radu bila mi je dočarati samo osjećaj ljudskog iskustva u obliku umjetničkih uprizorenja, bez nekog subjektivnog prisustva mene kao protagonista zbivanja. U promišljanju o značaju sjećanja za čovjeka, nisam se mogla osloboditi poetskog simbolizma ljudskog uma koje me usporedno asocijalo na alef, iz knjige argentinskog pjesnika Luisa Borgesa. Naime on alef opisuje kao točku u kojoj se izmjenjuju mijene čitavog svemira, što poput našeg uma sabire stvarnost kroz svoju leću te u njemu postoje sva zbivanja svemira. Nedohvatljiva jasnoća o mehanizmu naših umova polazna je misao ovog rada i upravo zato je ideja ovog rada odati počast unutaranjem zbivanju koje se odvija u ljudskom umu, kao mjestu s savršenim postojanostima individualnih stvarnosti.

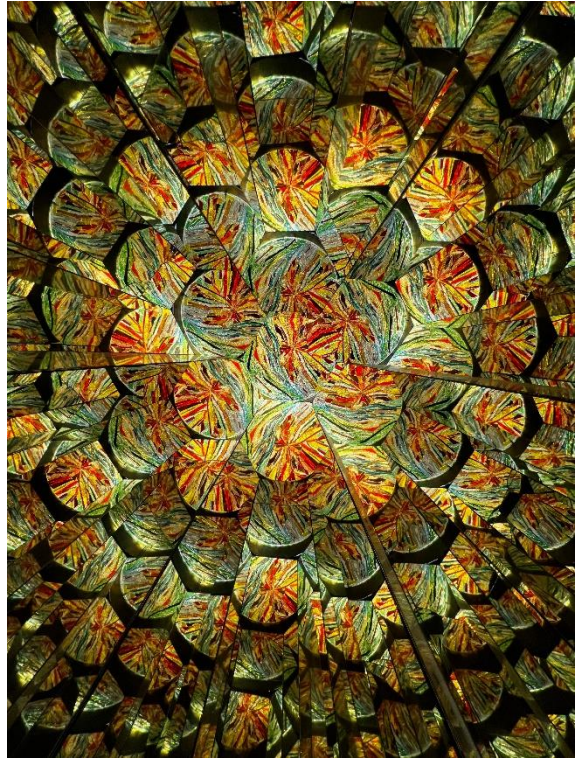
## Vizualno iskustvo postava

Naziv rada : Sjećanja trenutak

Materijal: kombinirana tehnika (aluminijska cijev, drvo, staklo, epoksi, akril i ulje na papiru)

Rad se sastoji od dva elementa koja ostvaruju njegov vizualni dojam u prostoru, a to su kaleidoskop i slika paralelno iznad njega na stropu. Izdaleka prilazeći radu, najprije zamjećujemo žutu konstrukciju od drveta i aluminijску cijev, sa akcentima na nekim od elemenata premazanih crnom bojom. Kada pridemo kaleidoskopu i pogledamo kroz njega u nedogled se ponavlja kompozicija sastavljena od šarenih stakalaca nalik vitraj prozoru. Taj slikarski simboličan element refleksno se ponavlja u šesterostranoj prizmi konstruiranoj sa pravokutnim dugim ogledalima. U namjeri da promatrač zavrti dršku sa desne strane zaokrenut će i cijeli prizor ponavljajućih odraza i stvoriti vlastiti doživljaj. Rad je postavljen u prostoru tako da kada provirujemo kroz kaleidoskopski otvor se okrećemo svijetlu, odnosno da svijetlost dana prolazi kroz šarena stakalca prema promatraču. Odmičući se od otvora, slika šarolikog prizora nam se uvećava i nenametljivo na stropu zamijetit ćemo sliku koja će nas natjerati da podignemo glavu gore kako bi je bolje promotrili. Na slici se ponavlja sličan uzorak kao i refleksivne slike u kaleidoskopu, te u sličnosti njihove palete boja i uzorka kojeg sačinjavaju, spoznajemo njihovu simboličku poveznicu.





## Koncept

*Poljem je zujala jedna velika pčela, a na put joj stala mala Bubamara...*

“Sjećanja trenutak” uprizoruje trenutke iz sjećanja u pokušaju da ih se dočara u stvarnosti, ali u onakvom dojmu kako oni postoje unutar uma. Ideja ovog rada je prikazati dualnost prizora nekih sjećanja koja se dvoumi u vjerodostojnosti njenog postojanja u stvarnosti. Ponavljanje odraza u kaleidoskopu ujedno simbolizira kako se trenutci naše prošlosti ponavljaju u beskonačnosti i kao takvi čine jednu dimenziju stvarnosti kojoj ne možemo prići jer nam je daleka u prošlosti. Iako nam proživljene stvarnosti nisu date da ih ponovno proživimo, one žive satkane u nama i takvom ljudskom iskustvu mi se vraćamo u misli uživati u njima. Svakog puta kada se vratimo sjećanju ono se malo mijenja, u doslovnom prenošenju doživljaja ono postaje subjektivnije i ostaje nam sve nejasnija i osobnija predaja događaja. Slika kao takva u ovom radu predstavlja stvarnost proživljenih iskustava kako postoji nepromjenjiva u svom zbivanju, a koja nam se nameće u perspektivi jednog pogleda prema gore. Odnosno ne možemo joj doslovno prići, već nam je na mogućnost u okolnosti posjeta hoćemo li uopće je primijetiti, a ako hoćemo koliko ćemo si truda dati da je uistinu shvatimo. A ako je i ne shvatimo, pa makar je i ne uočili ona je uistinu prisutna i zadaje svoj okvir cijelom postavu stvari. Isječci pejzaža tvore mozaik stimulativnih podražaja intuitivnog iskustva prostora, a zadaju ambijent cijele slike koju ispunjava vrijednosti uspomena. Prizori koji se ponavljaju su subjektivni opus uspomena, jer izvana je ovaj kaleidoskop samo jedna pčela koja zuji poljima pejzaža, dok je iznutra uistinu utočena vrijednost doživljaja stvarnosti.

Ključne riječi : sjećanje, prostor, pejzaž, iskustvo, simbolika,

vrijeme, intuitivno, stvarnost.



## Zaključak

Ovaj rad interpretira slojevitu simboličnost motiva prostora i vremena u iskustvu sjećanja, te se nameće interaktivnim doživljajem cijelog postava. Prisutnost značaja subjektivnog iskustva nudi se iščitavati i bez previše objašnjavanja. Čak i u najjednostavnijoj formi kaleidoskopske pčele koja zuji poljima, ona ima svoju značajnu pojavu u tom kontekstu; naprimjer često korišteni izraz kada je netko zamišljen: „Zujiš u mislima!“.

Uprizoreni trenutci sjećanja ostvaruju se kao uzorak tvorevine našeg uma kojima se vraćamo kako bismo uživali u tim vrijednostima. Cijeli postav ostvaruje pozitivan stav prema ljudskom iskustvu i jednostavnosti u prihvaćanju zbivanja s onime čime raspolažemo.

